

Діло

Виходить щодня крім повднів.
РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Франка 15, II. пог.
Конто нум. 5444. М.Т.С.
Адреса телеграфу: „Діло—Львів“.
Телеграфу: 301.
Рекламі
в редакції на звороті.

ПЕРЕДПЛАТЯ
в Австро-Угорщині:
місячно . . . 2.75 К.
квартально . . . 7.50 „
піврічно . . . 14.00 „
роково . . . 28.00 „
у Львові (без доставки):
місячно . . . 2.40 К.
квартально . . . 7.20 „
піврічно . . . 14.40 „
роково . . . 28.80 „
За замір адреси
коштує по 10 с.

Ціна 10 копійок.
Сторінка півліній, повна—
торів 40, в екстремних 30.
Відбито в Львові в редакційній
друкарні І. К. Павлишина 1917.
Мова: українська.
Центральна адреса: І. А.
Митрополита в Львові.
Сторінка півліній, повна—
торів 40, в екстремних 30.
Відбито в Львові в редакційній
друкарні І. К. Павлишина 1917.
Мова: українська.
Центральна адреса: І. А.
Митрополита в Львові.
Сторінка півліній, повна—
торів 40, в екстремних 30.
Відбито в Львові в редакційній
друкарні І. К. Павлишина 1917.
Мова: українська.
Центральна адреса: І. А.
Митрополита в Львові.

Видас: Видавниче Спільнство „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Памайко.

За українську мову в школах і урядах.

Львів, 9. цвітня.

Віденський „Zeit“ телеграфують з Люгана: „Corriere della Sera“ доносить з Петрограда, що вітання Українців восте що-раз більше. Президент міністрів князь Львов знов прийняв багато депутатів. Вони домагаються для цілої Малоросії признання української мови в школах, урядах і судах та створення національних комісій.

За віднову української преси в Росії.

Відень, 5. цвітня 1917.

У доповіднені до висланої уже вістки п. а. „Революція в Росії і Україна“ подаю ще отсе ів „Р. Слова“:

У великих українських зборах у Києві взяли участь, крім представників місцевих українських організацій і груп, також представники українських організацій і груп з провінції. На зборох сих вибрано також українських представників до городського й інших місцевих комітетів. Що тикаєть ся відновлення української преси, то між ин. очікують виходу щоденної „Ради“, яку власти припинили були з початком війни.

Віденські Українці і поворот митр. Шептицького

Відень 7. цвітня 1917.

Представники всіх українських політичних партій і тутешної української колонії відбули чини нараду, як привитати митр. Шептицького з поворотом в Росію. По довшій дискусії учасники наради рішили zorganizувати ся як „Група ініціативи“ і вибрала комітет, який має виробити плян привитання. До сього комітету належать: д-р К. Левницький, о. д-р Жук, д-р Е. Левницький, В. Сінгалевич і І. Боберський. Вироблений проект комітет має предложити учасникам нинішньої наради. Проект має обнимати витанє митрополита в дорозі до Відня і в Відні.

Демократизація Прусії.

БЕРЛІН (Ткб). Цісар видав до Бетмана Гольберга рескрипт, в якім на вступі вказує, що між всяких жертв крови в полі і тяжких облежень дома воля народу посвятити все для побідної боротьби, остала ся незрушима. Та боротьба за існуванє Німеччини починає нову еру. Є ділом канцлера помогти відповідними способами і у відповідним часі здійсненю нових вимогів. Признаючи слушність тих принципів в справі внутрішніх реформ, які канцлер розвивав при різних нагодах, цісар заявляє, що порішив, бажаючи послужити народови добру, довершити перебудову внутрішнього життя політичного, господарського і суспільного сейчас по скінченю війни, яке, як сподієть ся, не є вже далеке. Особливо бажє цісар перебудови турського союзу. Цісар поручає канцлерови, щоб довершити перебудову внутрішнього життя, аби в хенді повороту жовнівів справа та могла бути швидко переведена в законодавній дорозі. По великих ділах цілої нації в тій великій війні

не має вже в Прусії місця на класове виборче право. Законе предложенє має завести безпосередні і тайні вибори до Палати послів. Палата панів краще сповнить свої будучі завданя, коли в ширших як досі розмірах абере в собі провідних мужів, обдарованих довірем спіго-рожан, покликаних з різних кругів суспільности.

Цісар кінчить словами: Поступаю згідно з традицією великих предків, обвляючи у віднові важних частин нашої державности вірному, хороброму і високо розвиненому народови те довіре, на яке він заслугє.

З засіданя У. П. Р.

Відень 5. цвітня 1917.

„Savische Korrespondenz“ містить отсей комунікат У. П. Р.:

На засіданю „Української Парламентарної Репрезентативі“, яке відбуло ся д. 3. м. під проводом голови Раманчука, ухвалено одногосно отсі рішення:

1. У. П. Р. заявляєть ся за безпроводочним скликанєм парламенту, при чім висловлює погляд, що безкоєчними переговорами, веденими правительством з двома парламентарними групами про так звані передумови скликаня парламенту, яких переведеє протиконституційним шляхом викликало би в державі найбільше замішанє, замикаєть ся людности дорозу до поверненя парламентаризму і упорядкованих конституційних відносин на очевидю шкоду для держави і для населеня.

У. П. Р. рішає дальше поробити заходи, щоби безпроводочно після скликаня палати послів вибрано конституційну комісію і поручено їй ревізію теперішньої конституції та виробленє нової на правдиво демократичних основах, яка признаєть поодиноким австрійським народам право до самоозначеня і самоуправи.

2. У. П. Р. піднімає ріжкий протест проти евентуального відокремленя Галичини і проти того, щоби відданє галицьких Українців їх найнебезпечнішим національним ворогам, і домагаєть ся для української людности тої самої державної безпосередности якою користують ся инші народи держави.

Своє становище до педії в Росії, які безпосередно дотикають інтересів переважної частини українського народу, очеркає У. П. Р. отсею резолюцією:

У. П. Р. в Австрії з ширю радістю слідить за переворотом, який відбуваєть ся в Росії та особливо висказує своє вдоволенє з того привязу, що учасниками революції були побіч инших народів колишньої царської імперії також Українці.

У. П. Р. добачує в проголошеню нового яду в Росії на основі пошанованя прав людности, загальної рівности і свободи одиниці і цілих народів у вільнім союзі — адійсненє тих ідеалів, за які заступали ся безуванно від половини минулого столітя найвишнішійшій Українці Росії від незабутнього Тараса Шевченка, до Драгоманова і инших їх наслідників та за яких здійсненє безліч Українців в казетах царської Росії або на засланю поклали своє житє.

У. П. Р. сподієть ся по новім ладі Росії, що російська Україна, якій перяславським договором заповучено повну державну автономію вкінци після найтяжшого гнету і насильств, що тривали століттями, осягне таку національну свободу, яка дозволить українському народови як самостійному національно-політичному організмови в новім союзі держав розвинути свою національну культуру.

У. П. Р. бажає тому ширю, щоби нова Росія, зроджена народним визволенєм, вдержала у

себе добуті народні права і вольности, щоби полюбила розвиткови політичної свободи в Европі та в інтересі демократії спричинила як найшвидше покінченє світової війни.

Школи в окупованих землях на державнім етаті.

ЛЮБЛІН. (Ткб.) Дневник розпорядків п. і к. військової губернії в Польщі оповіщує в справі признаня додатків до систематичних поборів учителів в публичних школах. Розпорядок звучить: На предложенє приблизної ради шкільної місцевої може кожда громада признати учителям, занятим в публичних народних школах, додатки до системізованих поборів з грошак або в натурі під услівєм, що дотична громада, зглядно місцевості, урегулює рівночасно побиранє тих додатків засадами, що обнималиб всіх учителів, занятих на її обшарі. Дотичні ухвали мають бути затвержені командою округи. В часі, на який ухвалено признанє тих додатків, не вільно їх односторонню відбирати управлінням до побору учителям. Учителі отримують ті додатки через місцеву шкільну раду. (Від Редакції: Сей важний розпорядок буде після всякої правдоподібности приміненій також ва Волині, як се вже нераз лучало ся з розпорядками, виданими зразу для Польщі).

Війна між островом Куба і Німеччиною.

ГАВАННА (Райтер). Сенат одногосно прийняв резолюцію, в якій заявив, що між Кубою і Німеччиною існує воєнний стан.

„За місяць піchnуть ся великі битви“.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Резолюція армії в поли вручена д. 6. с. м. Думі висказує глибокий жалє з приводу, що представники робітників і жовнівів видають рішення, які дотикають армії без згоди її і тимчасового правительствя. Жовніври бажають в області реформи піти за тимчасовим правительством.

На засіданю д. 6. с. м. представники військової чорноморської фльоти і залоги в Севастополі заявили, що за місяць піchnуть ся великі бої та, що тоді піchnуть ся нове житє і свобода Росії, абе Німеччина знищить Росію. Голова Думи Родзянко заявив, що головною цілю російського народу мусить бути побіда над ворогом.

Рада проживленя людности.

Відень, 4. цвітня 1917.

В днях від 27. включно до 30. марта с. р. відбула ся перша сесія Ради проживленя людности. Ся Рада складаєть ся з 88 членів, між ними є трох Українців: Василь Струк як представитель рільництва, Василь Нагірний як представитель мійського населеня і посол д-р Микола Лагодницький як представитель промислу.

В перших двох днях переведено генеральну дебаті і вибрано преданжені статутів виділі комісії, а іменно виділі праці і пята фахових комісій: 1) для збїжа і средств поживи, 2) для наші, 3) для худоби і звірних продуктів, 4) для ввозу і вивозу средств поживи, 5) для апровізіційного промислу. В генеральній дебаті промовляв із сторони українських членів Василь Струк. В своїй промові поклав натиск на konieczність примінення як найдальше йдучих средств остоорожнє, щоби айбаранє средств поживи через недобільсть виконуючих органів або недостатку досвіду і знаня у них не марнували ся. Даль-

маленькі міжнародні відносини. Тільки подія над Німеччиною уможливила здійснені стремління Вільсона. Як відомо — говорив Вільсон не тільки про загальні цілі війни, але також про конкретні питання, пр. про висвободжені народи, передовсім Пелажія і о праве народів до доступу до відкритого моря. Від жовдів держав антанту на мирний крок президента підчеркує подрідно всі ті міжнародні провідні думки. Ніжкий із союзників не має завоювальницьких цілей. Вті стримано або до відданя силою відобраних областей або до остаточного означення народних границь. Іншими словами держави антанту могли би свою побіду тільки тоді вважати повною, коли б бачили, що остаточно припинились умови програми Вільсона, се значить, що домершилась переміна мапи Європи, передовсім південно східної в спосіб, що відповідає умовам триажного мира і включає все, що могло би спричинити нові непорозуміння.

Можна отже говорити про мир без анексії під умовою, що слово „анексія“ означає узурпацію. Без сеї важкої, конечної поправки ключ „мир без анексії“ означає фармулу запропоновану німецькими соціалістами, означає мир нерішений, захоплення на підставі status quo. Всі ті формули, які в суті своїй є німецького походження, відповідають німецьким інтересам. В своїй заяві загадав президент Вільсон про питання морських проливів не тільки в значно можливого їх неутралізація, але також набути їх Росією. В тій справі не можуть бути різні погляди. В разі неутралізація свободний переїзд воєнних кораблів на Чорне море приволов би Росію постійно старати ся о фортифікації своїх берегів над Чарним морем і удержувати сильну воєнну флотію. Положено було би гірше від положення перед війною. Росія все ще воліє лишити морські проливи під слабим пануванням Туреччини, яка знаходить ся в розкладі, ніж відчинити їх для воєнних кораблів. Коли се розв'язане стало хвилево неможливе, то тільки тому, що Німеччина зголосила свої претенсії до спадщини по Туреччині і порушила справу, чи морські проливи мають належати до Росії чи до Німеччини. Як точку виходу поставила Німеччина створення неперерваної області союзників від Берліна до Багдаду.

Програма союзників обіймає дві цілі, що дають ся погодити в народних жаданнях, се є висвободжені народи, що остало під німецьким пануванням і цілковиту реорганізацію Австро-Угорщини. Покликане до життя чесько-словацької держави буде творити границю для узурпаторських замірів Німеччини супроти слов'янських країв. Німеччина, Австрія і Угорщина мають бути обмежені до своїх етнографічних границь. Італійці будуть отримані в Італію, Румуни в Румунію, українські області будуть віддані нашою Україною. Питання, які поставила історія, домагають ся отримання сербських земель. Вірменські області мають перейти під опіку Росії. Останні події показали ясно, що не можна лишити вірменського народу під турецьким ярмом.

Всі ті питання давно вже порушені союзниками не тільки не супротивляють ся програмі Вільсона але й причиняють ся до улаштування відносин між Європою і Сходом.

Російський комунікат.

ВІДЕНЬ (Тіб.) З воєнної пресової кватири доносять: Комунікат російського генерального штабу з д. 7. цвітня. Західний фронт: На північ від Бельжана, в околиці Августовки і Коломів наступив неприятели по артилерійським приготуванням наші становища, але його відперто. В околиці долини Лявчик знищено висаджені німецького відкопу неприятелиські рови, котрі вважали наші війська. Ми відперли всі противнаступні неприятели і взяли бранців. В тій околиці відняли ми газовий наступ.

На заході від міста Томатик вдер ся до наших ровів сильний неприятелиський відділ, однак його відперто нашим противнаступом.

ЗМІНКИ.

Второк, 10. квітня 1917.
Нижній: грено-кат.: Ізріжжа прес. — римо-кат. Маргаріт.
Закарпат.: грено-кат.: Марія еписк. — римо-кат.: Дьєн п. р.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 8. цвітня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Карпатах Лісних і в Східній Галичині

значна діяльність авіації. Позв сям нема нічого до оголошення.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Не було змін.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гевеєр.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

БЕРЛІН (Вольф, 8. цвітня ввечером). В кількох відтинках фронту в Артоа і над Еною та в західній часті Шампанії значні баї артилерії і ожидена діяльність летунів. На сході нічого важкого.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 9. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Група Макензена. На північ від Фокшан ми взяли 46 полонених і 2 маш. кріси. Проти фронту архика. Йосифа безуспішно підсувались численні звідні відділи.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Нічого особливого.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гевеєр.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 9. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наслідника престоло Рупрехта: Між Lens Neuville і Vitasse (на південний схід від Арра) боротьба артилерії віднялась зчора знова до великої завзятости. По кількадесятій найсильнішим тарабанним огнем ведеть ся від нині перед полуднем битва під Арра. В області доріг, що ведуть з Alzbt в напрямі Cambrai і Ronpene, розвинули ся менші бої в спосіб нами намірених.

Група війск німецького наступника престоло: Від Соассон аж до західної Шампанії боротьба артилерії в збільшеній мірі.

Група війск кн. Альтбрехта: В Листаринг і в бургундській брамі хвилми оживлена боєва діяльність.

Наші летуни і оборонні гармати зістрілили зчора 17 неприятелиських літаків і два привязані балони. Ротмайстер бр. Ріхтгофен побідив зчора у воздушній боротьбі 38. і 39. раз. Поручник Шефер скинув дванадцятого противника.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт князя Леопольда баварського. Коло Сагора на північний схід від Баранович коло Велик на південний схід від Ковля і коло Бережан відперто наступи російських підділів.

Фронт арх. Йосифа: В Карпатах Лісних разом із поворотом зимна почала ся сильна сніговина.

Фронт Макензена: На північ від Фокшан вдерли ся наші наступаючі відділи по короткім артилерійським приготуванням до російського становища коло Fugel, звинчили рови і повернули з 46 полоненими і двома машиновими крісами.

На фронті Македонським: Оживлений артилерійський огонь на правім березі Вардари і на південний захід від озера Дойран.

Перший квартирмайстер ген. Людендеро.

Оголошення.

Erladigte Mittheilungsplätze. Benennung der Stiftung? Anton und Johanna Polak von Treumuth. Ob. 213. b. Anzahl der erladigten Plätze? Mehrere. Betrag der Stiftungsgemeines? 400 K. Bezugsdauer? Dauern. Hierauf haben Anspruch: V. mündige, infolge Verwendung invalide Offiziere von der IX. Rangklasse abwärts des k. u. k. Heeres, der k. u. k. Kriegsmarine, der k. k. Landwehr und des k. k. Landstammes Was den Gesuchen bezuschlessen ist? Mittellosigkeit und militärärztliches Zeugnis. Wann und wohin die Gesuche einzulegen sind? Einreichungstermin unbeschränkt. An die Evidenzbehörde, von dieser unter Anschluss einer Stiftungsqualifikationsangabe und mit vollständiger Dokumentierung. Weitere Vorlage: An das Kriegsmilitärministerium. Anmerkung: (Stiftungs- Nr. NBBL. 4. Stück von 1902). Gesuche sind stempelpflichtig (2 K).

Нові власні Австр. Червоного Хреста мають дуже добрий алья грн і покладі 2000 мусть бути зялосовані в протегу 40 літ. Годовий ангреса 200 тисяч корон. Найбагатше загчема і червоні. Поручники ті власні за гатінку по 35 (враг в нехатки і арсіжкоме) враг на шкати місячні в групі по 5 місяці. Перша рета в степольжко і владком 10 кор. дальші рета по 6 кор. — Дім балонні Schütz і Chajen, Львів, пл. Марійська 7.

Уш 24

Цілий світ перейде
як умієш по німецьки говорити.
З книжки, яку видало Товариство „Просвіта“ п. а.
Підручник до науки німецької мови
зладив Ю. Рудницький.
можна легко учити ся говорити по німецьки.
Підручник сей видає ся так для початку учених як і для тих, що вже учили ся або вже уміють де що по німецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вичитавши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найважливіших справах. В лекціях говорить ся про такі річі: сільське обійстя, рідня, село, місто, барви, сільська хата, мешканє в хаті, на торжі (про мясо, ярни, земледілля), господарські будинки і річи, їдлу волом, їдлу залізницею, закупи в склепі, гоштина, ведене господарки, (зима, весна, літо, осін), побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. п. Книжка обіймає 239 сторін друку. Подані звірші грамматики і до кожної лекції словарень. Один прим. коштує 3 К 50 сот. брош., а опраделний в полотно з витисками 6 К 50 сот. На поштово пересилку треба долучити 65 сот.
Висилає тільки за готівку:
Канцелярія Товариства „Просвіта“
Львів, ринок ч. 10.
V. C 15-7

Конюшина російська
при замоченнях від 100 кг по К 680.—
Цибуля сіянка від 1 кг по К 110.—
висіяв прочих ярин, трая, пашних рослин і цвітів доставляє
КРАВНИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Свілон
з централі у Львові, вул. Зіморочича ч. 20.
і зі склада: в Перемішлях, вул. Ковцюшки ч. 5.
і Стрию, Ринка ч. 6. VI 3-5

ДЕ Є
вона в родній, там мусть знати про:
I. Причинно на удержаня. Хто в родно похваленого. II. Воєній заслуги. III. Права інвалідів. Додатки на званих. Родина інвалідів. Поестріма, офіційна. IV. Права вказів і еспіт по жовітрах. V. Права рокам про провалених без вісти. VI. Додаткові запозогі до весілі для інвалідів і в які лодка „Інформацийний авіадилятор“. Ціна з пересиланя 1 шт 40 сот. 12 шт. К 3-50. „Новийський інвалідарць“ 33 сот. 12 шт. К 2-50.
Василис се також: Оскар Ульяд „Сфинс без тайм“. Книжка чудових і мистецьких оосидань з алья мейд Укр. видавництва „Нова культура“. Ціна в оосіці К 1-70, а поруч. керес. К 2.— Просієкт на шкандя.
А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карлівська ч. 19 б. 109 5-10

В роковини битви
на Маївці
23/4, 30/4, 1/5 1915
вбиваймо
цяхи
221 4-5
уважаймо
в кондіях громаді
еличайні торнієстай
в честь наших Героїв
добровольців Укр. С. Стр. І